

sios reikšmės žmonių ir gyvulių pavadinimus, šalia kurių formaliai sutampančių „kas nulupta, atplėšta“ reikšmės daiktų pavadinimų nėra nežinoma (*lúopas* tipo žodžiai). Tačiau ir tarp tų, kurie formaliai sutampa su daiktinės reikšmės pavadinimais (*lúobas* tipo žodžiai), gali būti atsiradusių dėl darybos (atskiros, savarankiškos, nors paprastai iš to paties pamatinio veiksmazodžio), o ne dėl semantinės raidos. Polinkis iš „lupti, dirbti, plėšti“ reikšmės veiksmazodžių darytis menkinamųjų minėtų reikšmių vedinių reiškiasi ne tik šiose dviejose paralelinėse žodžių grupėse, bet ir kitų šaknų žodžių šeimose su pirmine bei centrine reikšme „lupti, dirbti, plėšti“; vien iš šaknies **der-* „lupti (oda), plėšti“ palikuonių lietuvių kalboje (plg. lie. *dirti* ir t.t.) čia tikėtų prisiminti *deriūgà* (*deriūgas*) „tinginys, apsnūdėlis, laužas“, *derglà* „ne-naudėlis, apsileidėlis“, *dérgna* „t. p.“, *derklà* „nevala, apskretėlis; tinginys“, *deřklė* „nepadoriai apsitaisiusi moteriškė“, *dyrūnas* „deriūga, tinginys, ingis“, *dribaila* „kas sunkiai eina, griuvinėja“, *dribčius* „sudribėlis, dribkus“, *dribentas* „liguistas senis“, *dribkus* „drimba, sudribėlis, apsileidėlis“, *dribšà* „t. p.“, *dribšas*, *-ė* „t. p.“, *drimb(l)a* „kas išdrėbęs, storulis, ištižėlis, tinginys ar sudribęs, rambus gyvulys“, *dramblỹs*, *-ė* „t. p.“, *driskōlius* „nudriskėlis, nuskurėlis, skarmalius“, *driskūnas* „t. p.“, *dūra* „išsižiojėlis, žioplys, dilba“ ir dar daugelį kitų tos rūšies vedinių.

SMULKMENA LXX

Šnekamoje kalboje ir spaudoje dabar neretai pasitaikančios įvardžių dviskaitos formos *tiėdu*, *šiėdu*, *jiėdu*, fem. *tōdvi*, *šiōdvi*, *jōdvi* (kirčiuojama ir tvirtapradiškai) yra naujų laikų padaras, perdirbiniai iš paveldėtų formų *tuōdu*, *šiuōdu*, *juōdu*, fem. *tiēdvi*, *šiēdvi*, *jiēdvi* (ir su išlaikytų akutu *túodu*, *šiuodu*, *juodu*, fem. *tiedvi*, *šiedvi*, *jiedvi*), plačiai vartojamų didelėje lietuvių kalbos ploto dalyje, ypač ten, kur geriau išliko dviskaita kaip gramatinė kategorija. Formų vokalizmas buvo perdirbtas dėl daugiskaitos *tiē*, *šiē*, *jiē*, fem. *tōs*, *šiōs*, *jōs* įtakos. Perdirbiniai labiausiai plinta inteligentų kalboje. Liaudis plačiau vartoja berods tik vakarų aukštaičių tarmės plote.

Z. Zinkevičius